

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE **1/2005 rd**

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det finansiella instrumentet för miljön (LIFE+)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 26 november 2004 statsrådets utredning med anledning av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det finansiella instrumentet för miljön (LIFE+) (E 127/2004 rd) till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- miljøråd Jussi Soramäki, miljöministeriet
- äldre budgetsekreterare Päivi Valkama, finansministeriet.

UTREDNINGEN

Förslag

Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om det finansiella instrumentet för miljön (LIFE+) kompletterar den miljöfinansiering som integrerats med andra politikområden och bidrar till utveckling, tillämpning, övervakning, utvärdering och kommunikation avseende gemenskapens miljöpolitik och miljölagstiftning. Förordningen ersätter de finansiella instrumenten LIFE-natur och LIFE-miljö i dagens LIFE+, finansiering enligt Forest Focus-förordningen, gemenskapens miljöhandlingsprogram, programmet för hållbar stadsutveckling och den allmänna mekanismen för utveckling och genomförande av politik.

LIFE+ består av ett delprogram för genomförande och förvaltning och ett delprogram för information och spridning av information. Förord-

ningen genomförs utifrån fleråriga strategiska program som fastställer de huvudsakliga målen, prioriterade verksamhetsområden, åtgärder som ska stödjas och preliminär finansiering. Därför behövs det årliga program.

Kommissionen har i tidigare sammanhang förklarat att LIFE+ ingår i den bredare gemenskapsfinansieringen av Natura 2000-nätet. Kommissionens arbetsgrupp bedömer att Natura årligen kräver omkring 6,1 miljarder euro (EU-25) i finansiering. Hälften av beloppet kan vara medfinansiering. Det finansiella instrumentet för miljön är inte tänkt att ha någon särskilt stor roll i Naturafinansieringen. Det framgår inte av förslaget hur stor del av finansieringen som skulle användas för ändamålet. Enligt kommissionens tidigare preliminära bedömningar kunde 1,8—2 miljarder euro styras över struktur- och samman-

hållningsfonderna och ca 1—1,2 miljarder euro över förordningen om landsbygdsutveckling

Regeringens ståndpunkt

Finland förordar en effektivare förvaltning genom sammanslagning av små finansiella instrument till ett större. De mångåriga strategiska programmen och årliga arbetsprogrammen ger den nödvändiga flexibiliteten och möjlighet att reagera på frågor som aktualiseras under programperioden. Det är bra att målen för det finansiella instrumentet tydligt kopplas till genomförandet av gemenskapens miljöpolitik och framför allt prioriteringarna i det sjätte miljöprogrammet.

Finland ser det som mycket viktigt att kommissionen inför behandlingen av förordningen kommer med en utförligare utredning om budgetens struktur och ett preliminärt förslag om hur finansieringen delas upp mellan prioriterade

verksamhetsområden och åtgärder som ska stödjas.

LIFE+ kommer att användas för finansiering av sådana åtgärder i de områden som omfattas av Natura 2000-nätet som inte annars får medfinansiering. Men kommissionens förslag till LIFE+-instrument räcker inte till för att finansiera sådana åtgärder för att inrätta och upprätthålla Naturanätet som faller utanför finansieringen av regionutveckling och landsbygdsutveckling. LIFE+ måste bearbetas så att det också kan användas för finansiering av åtgärder för att inrätta, vårda och driva Natura 2000-nätet. För det krävs det att mycket mer medel än kommissionen föreslår anvisas för Natura 2000-nätet över det finansiella instrumentet för miljön. Den finansiella ramen är anspråkslös med tanke på att det i prioriteringarna ingår att utveckla miljöpolitiken och miljölagstiftningen och att arbeta för genomförandet och inte minst prioriteringarna i det sjätte miljöprogrammet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet omfattar regeringens syn på problemen med föreslagna LIFE+. Målet är att arbeta för de strategiska riktlinjerna från råden i Lissabon och Göteborg och framför allt i det sjätte miljöprogrammet. De omfattar klimatförändringar, naturskydd och biologisk mångfald, miljö, hälsa och livskvalitet samt naturresurser och avfall. LIFE+ ska användas bl.a. för finansiering av Natura 2000-nätet, miljöpolitik, stöd till organisationer i det civila samhället och medvetandehöjande åtgärder. Budgetförslaget är rätt anspråkslöst i relation till det breda tillämpningsområdet. För 2007—2013 föreslås 2,19 miljarder euro eller 318 miljoner euro årligen (EU-25).

Utskottet ser det som ett problem att det inte framgår av förordningen om finansieringen i framtiden kommer att vara projektf finansiering, som ansetts fördelaktigt för Finland, eller om ländervisa kvoter kommer att införas. Det är också oklart vad som sker med finansiella instru-

ment som varit viktiga för oss, typ LIFE-natur och Forest Focus. Kommissionen skulle få stor beslutande makt om den får bestämma om de närmare prioriteringarna, programmen och resursfördelningen. Utskottet ställer sig bakom förslaget att inrätta en regleringskommitté som bistår kommissionen för att säkerställa att resurserna fördelas jämnt mellan projekt i olika länder.

I LIFE+ har miljötekniken och ekologiskt effektiva innovationer lämnats utanför det finansiella instrumentet. Avgränsningen bör godkännas bara om finansieringen ingår i något annat finansiellt instrument, närmast då ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation.

Utskottet ser med särskild oro på den oklara finansieringen av Natura 2000-nätet. I sitt utlåtande om finansieringen anser utskottet att Finlands primära mål bör vara att styra medfinansiering till Naturanätet över ett särskilt finansiellt instrument eller alternativt en adekvat fast andel över LIFE+. Kommissionens förslag till

förordning gör det ytterst osannolikt att finansieringen¹ räcker till. Så länge hela den finansiella ramen är öppen går det inte heller att förutse om resurser kan utverkas över strukturfonderna eller på annat sätt. Synpunkterna måste samord-

nas effektivt för att målen ska kunna beaktas när förslagen om olika finansiella instrument behandlas.

Utlåtande

Miljöutskottet anför

*att utskottet omfattar regeringens
ståndpunkt.*

¹ MiUU 31/2004 rd om statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet — Finansieringen av Natura 2000.

Helsingfors den 15 februari 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Heidi Hautala /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Antti Kaikkonen /cent
Inkeri Kerola /cent
Jouko Laxell /saml

Mikaela Nylander /sv
Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vänst
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd
ers. Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.